

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
ROBERT G MANGION**

Seduta tat-30 ta' April, 2013

Rikors Numru. 91/2012

Kawza fil-lista: 34

**Q R
vs
X R**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tal-attur tat-8 ta' Frar 2012 li permezz tieghu ppremetta u talab is-segwentanti:-

Illi l-kontendenti zzewgu tmientax (18) ta' Gunju elf disgha mija u disgha u sebghin (1979)

Illi l-kontendenti ilhom separati de facto minn ffit qabel ma gie ppubblikat il-kuntratt ta' separazzjoni ta' bejniethom ossija dak in atti tan-Nutar Dott Marco Burlo datat ghaxra

Kopja Informali ta' Sentenza

(10) ta' Settembru elf disgha mija u sebgha u disghin (1997) Dok A;

Illi t-tfal tal-kontendenti illum huma lkoll maggiorenni:

Illi l-manteniment dovut lill-intimata ai termini tal-kuntratt imsemmi jinqata direttament mill-beneficcu perzeptit mir-rikorrenti u ghalhekk dejjem thallas u ma hemm l-ebda prospett li dan ma jithallasx;

Illi ma hemm l-ebda propsett ragonevoli illi ikun hemm rikonciliazzjoni bejn il-kontendenti, stante illi appartu li ilhom diversi snin jghixu separatament, presenzjalment it-tnejn ghandhom il-hajja separata tagghom;

Illi l-fatti su riporati jissodisfaw il-kwesiti ghall-ottjeniment tal-hall miz-zwieg a tenur ta' artikoli 66A eq seq tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu umilment lil din l-Onorabbli Qorti prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna:

1. Tippronunzja d-divorzju bejn il-kontendenti;
2. Tordna lir-registratur tal-qorti sabiex fiz-zmien kontemplat jinnotifika lid-direttur tar-Registru Pubbliku bid-digriet tad-divorzju sabiex dan jigi registrat fir-Registru Pubbliku.

Rat ir-risposta tal-konvenuta tat-2 ta' Marzu 2012 li permezz taghha opponiet ghat-talbiet attrici u resqet is-segwenti eccezzjonijiet:-

Fl-ewwel lok, in-nullita' tal-proceduri odjerni illi messhom saru b' rikors guramentat u mhux b' semplici rikors.

Fit-tieni lok, l-imsemmi Q R mhuwiex qieghed jhallas il-manteniment miftiehem fil-kuntratt ta' seperazzjoni tal-kontendenti u bil-hall taz-zwieg ikun aktar difficili illi hija tikseb il-hlas tal-manteniment. Jigi rilevat illi ghad illi gie stabilit fl-imsemmi kuntratt illi l-imsemmi Q R kellu in linea ta' hlas ta' manteniment jhallas lill-esponenti il-pensjoni

Kopja Informali ta' Sentenza

kollha kontributorja tieghu, l-esponenti qeghda biss tippercepixxi nofs tali pensjoni.

Rat illi fis-seduta tat-22 ta' Mejju 2012 il-konvenuta irtirat l-ewwel eccezzjoni taghha.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-attur ipprezentata fis-27 ta' Frar 2013.¹

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-konvenuta ipprezentata fit-13 ta' Marzu 2013.²

Rat l-atti kollha.

Rat li l-kawza thalliet ghallum ghas-sentenza.

Ikkonsidrat.

Provi.

Permezz ta' affidavit³ l-attur xehed illi "l-uniku introjtu li ghandi huwa l-beneficcu socjali li jammonta ghal sitt elef erbgha mija u sitta u tmenin uro u sitta u disghin centezmu (€6854.56) li minnhom X R tippercepixxi direttament mid-Dipartimet tas-Sigurta' Socjali l-ammont ta' elfejn erbgha mija u sitta u tmenin Euro u tmax il-centezmu (€ 2,486.12). Nghid li jiena ser naqhlaq wiehed u sittin (61) sena f' Awwissu u meqjus bhala persuni b' disabbilta u ghalhekk ma hemx prospett li nahdem. Nghid li jiena ilni ma nahdimx ghal dawn l-ahhar sebgha u ghoxrin (27) sena peress li kont ghaddejt Bord li kien sabni mhux tajjeb ghax-xoghol. Nghid ukoll li ma narax, hekk kif jidher fic-certifikat hawn anness." Ix-xhud ipprezenta ittra rilaxxjata mid-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali fid-29 ta' Mejju 2012 li tikkonferma dak li ddikjara l-attur fix-xhieda tieghu. Certifikat mediku datat 10 ta' Marzu 2012, li ma hux guramentat, jiccertifika lill-attur bhala "legally blind".

---

¹ Fol. 69

² Fol. 75

³ Fol. 31

In-subizzjoni⁴ l-attur xhed illi huwa istitwixxa kawza kontra martu sabiex inaqqs il-manteniment li ghandu jtiha liema kawza ghada pendenti. Spjega wkoll illi ghalkemm kellu store mikri lit-tifel tieghu bir-rata ta' circa seba' ewro kuljum, din il-kirja m'ghadux jirceviha peress li jrid jiehu lura f'idejh il-pussess ta' dan il-garage. Ibnu xhed illi qed jiddepozita l-kera 'l Qorti.

Il-konvenuta pproduciat bhala xhud rapprezentant mid-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali li nforma illi l-attur kien jircevi pensjoni kontributorja ta' Euros 131.52 fil-gimgha li minnhom Euros 47.81 qed jintbaghtu direttament lill-konvenuta filwaqt li Euros 83.71 huma pagabbli lill-attur. Ix-xhud informa wkoll illi apparti dak l-ammont il-konvenuta qed tircevi minghand id-Dipartiment is-somma ta' Euros 51.70 bhala 'old age pension'. Spjega wkoll illi l-attur kien matul is-snin ircevi beneficji li ma kienx intitolat ghalihom u ghalhekk mill-pagamenti li d-Dipartiment ihallsu qed jitnaqqaslu ammont ma kull pagament bhala rifuzzjoni ta' dak li l-attur irceva minghand id-Dipartiment minghajr ma kellu dritt ghalih. Fil-fatt id-Dipartiment kien skopra li kien hemm tlett hlasijiet mhux dovuti: wiehed fl-ammont ta' Euros 10,272.00 rapprezentanti hlasijiet ta' ghajnuna ghall-mard bejn is-sena 2002 u s-sena 2012 li ma kienux dovuti; Euros 8,500 pensjoni ghall-ghomja li tmur lura bejn is-sena 2004 u s-sena 2006 meta d-Dipartiment induna bl-izball u somma ohra ta' Euros 430 minhabba li inbidlu xi rati mill-pensjonijiet. L-ammont ta' circa Euros 19,000 imhallas indebitament lill-attur qed jingabar lura billi mill-ammonti li huma lilu dovuti jitnaqqas ammont ekwivalenti hamsa fil-mija jew ghaxra fil-mija tar-rata pagabbli. Fil-prezent qed jitnaqqaslu 5% mis-somma ta' Euros 83.71 mensilment.

Ix-xhud spjega illi fis-sena 2012 id-Dipartiment kien skopra li l-attur kien qed jircevi ghajnuna ghall-mard li ma kienx intitolat ghalih. Skond ir-rapprezentant tad-Dipartiment il-hlasijiet lill-attur saru bejn is-sena 2002 u s-sena 2012 liema beneficcju kien qed jithallas peress li l-

---

⁴ Fol. 52

Kopja Informali ta' Sentenza

attur ma kienx iddikjara proprjeta' li kellu meta applika ghall-beneficcju.

Prezementent l-attur jircevi l-invalidity pension.

Ikkunsidat;

Huwa pacifiku bejn il-partijiet illi ilhom separati aktar minn erba' snin u ma hemmx possibilita' li jirrikonciljaw.

Il-kuntrast principali bejn il-partijiet jirrigwarda il-manteniment li l-attur ihallas lill-konvenuta.

Fi klawsola 3 tal-kuntratt ta' separazzjoni ta' bejn il-partijiet gie stipulat illi⁵:-

“Il-komparenti Q R jiddikjara illi presentement huwa ma huwix qieghed jahdem, u ma ghandu ebda dhul ghajr il-pagamenti talvolta minnu percepiti mill-awtoritajiet bhala Assistenza Socjali u/jew beneficcji tal-mard, b'mod li huwa ma huwix presentement fi grad illi jissomministra manteniment lill-komparenti martu X R ghaliha u ghall-imsemmija wliedu minuri. Min-naha taghha, il-komparenti X R tiddikjara illi hija presentement ma hiex f'qaghda li tissindika l-verita' tad-dikjarazzjoni ta' zewgha. Dan, il-partijiet jiddikjaraw illi l-komparenti X R tibqa' intitolata illi titlob u tircievi l-manteniment minghand l-imsemmi komparenti zewgha Q R ghaliha u ghall-imsemmija wliedha minuri f'ammont illi jigi stabbilit mill-partijiet bi ftehim bejniethom, jew ordnat mill-Qorti kompetenti f'kaz ta' konflitt. Inoltre, l-partijiet jaqblu illi f'kull kaz, il-komparenti X R ghandha tippercepixxi akkont tal-manteniment pagabbli lilha ghaliha u ghall-imsemmija tfal minuri, il-penzjoni kontributorja mahruga mill-Awtoritajiet Kompetenti lill-komparent zewgha Q R, liema penzjoni l-istess partijiet jaqblu rrevokabilment ghandha tkun direttament percepibbli mill-istess komparenti X R minghand l-istess Awtoritajiet Kompetenti, kif gja l-istess penzjoni qeghda tigi percepita mill-istess komparenti X R. A skans ta' ekwivoku u b'riferenza ghall-penzjoni

---

⁵ Fol. 5

Kopja Informali ta' Sentenza

msemija f'dana l-artikolu, jibqa' miftiehem illi tali riferenza hija ristretta biss ghall-penzjoni kontributorja, billi l-penzjoni non-kontributorja tibqa' percepiibli mill-imsemmi komparenti Q R.”

Jirrizulta ghalhekk illi sa mis-sena 1997 l-attur kien qed jircevi xi forma ta' ghajnuna socjali jew beneficcji minghand id-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali. Irrizulta wkoll li mas-snin kien hemm diversi pagamenti indebiti li ghadhom qed jingabru lura. Ir-rapprezentant tad-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali spjega f'dettal x'inhu dak li hu intitolat ghalih kemm l-attur kif ukoll il-konvenuta.

Il-konvenuta tircevi assistenza socjali, *age pension*, assistenza medika u supplementary allowance oltre parti mill-pensjoni kontributorja tal-attur kif ukoll bonus kull sitt xhur.

Ma tresqux provi jekk fiz-zmien li gie ppubblikat il-kuntratt ta' separazzjoni konsenswali, il-konvenuta kenitx qeghda tircevi xi beneficcji socjali u jekk fin-negattiv meta allura bdiet tircevi tali beneficcji. Lanqas tresqu provi jekk ir-rata ta' beneficcji li tircevi l-konvenuta gietx effettwata mill-fatt li tircevi direttament parti mill-pensjoni kontributorja tal-attur kif lanqas inghatat spjegazzjoni dwar x'wassal lid-Dipartiment ihallas lill-konvenuta parti mill-pensjoni kontributorja tal-attur meta fil-kuntratt hemm stipulat illi l-pensjoni kontributorja ghandha tippercepiha kollha kemm hi l-konvenuta filwaqt li l-pensjoni mhux kontributorja ghandu jippercepiha l-attur.

Ghalkemm ix-xhud Joseph Chircop mid-Dipartiment spjega li huma qeghdin isegwu sentenza ta' Qorti jew kuntratt approvat minn Qorti, pero' ma setax ikun specifiku. Ma jirrizultax li l-konvenuta ma hiex qed tircevi l-pensjoni kontributorja kollha tal-attur minhabba xi tort imputabbli lill-attur.

Ikkunsidrat;

Fin-nota ta' osservazzjonijiet taghha l-konvenuta tilmenta illi l-manteniment pattwit ma hux qed jithallas fl-intier tieghu.

L-artikolu 66B tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi fost l-ohrajn illi l-Qorti m'ghandiex tilqa' talba ghad-divorzju jekk ma jirrizultax li sew il-mizzewgin kif ukoll l-ulied, qed jircievu manteniment adetgwat, fejn hu dovut, skond ic-cirkostanzi tal-kaz. Huwa espressament provdut illi manteniment pattwit f'kuntratt ta' separazzjoni konsenswali ghandu jitqied adegwat.

Il-Qorti tinnota illi meta gie ppublikat il-kuntratt ta' separazzjoni il-partijiet kellhom erbat itfal minorenni, mentri llum ilkoll huma maggorenni. Inoltre fil-kuntratt ma giex stabbilit kemm mill-manteniment pattwit kien percepibbli mill-konvenuta u kemm kien percepibbli fl-interess tal-erba' minuri.

Mix-xhieda tas-Sur Chircop ghad-Dipartiment irrizulta illi d-Dipartiment qed ihallas lill-konvenuta is-somma ta' Euros 51.70 bhala l-*age pension* taghha kif ukoll is-somma ta' Euros 47.81 li tinqata' mill-pensjoni kontributorja dovuta lill-attur, b'kollox Euros 99.51 filwaqt li lill-attur qed ihallsuh Euros 83.71 wara li jitnaqqas l-ammont li qed jigi mibghut direttament lill-konvenuta.

Huwa xi ftit inspjegabbli ghall-Qorti kif wara dan iz-zmien kollu il-konvenuta, li tallega li mhux qed tircevi l-manteniment kollu pattwit, ghadha ma haditx azzjoni kontra l-attur sabiex tircevi l-ammont shih lilha dovut skond il-kuntratt.

Huwa minnu li l-kuntratt jghid b'mod inekwivoku li sakemm ma jkunx hemm decizzjoni ta' Qorti l-konvenuta ghandha tircevi ir-rata shiha ta' pensjoni kontributorja li ghaliha huwa intitolat l-attur, izda hija l-fehma tal-Qorti li ma hux l-attur li qed jostakola il-pretensjoni tal-attrici. Fl-ebda hin ir-rapprezentant tad-Direttur tas-Sigurta' Socjali ma xhed li ghandhom bzonn il-kunsens tal-attur sabiex ihallsu bhala manteniment li jirrizulta minn kuntratt approvat mill-Qorti.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghal ragunijiet li jafuwhom il-partijiet, it-tnejn qagħdu l-bogħod milli jistabbilixxu għaliex il-kuntratt jgħid mod u d-Direttur tas-Sigurta' Soċjali qed jagħmel mod iehor. Jibqa' l-fatt però li skond is-Sur Chircop id-Dipartiment jimxi ma' sentenza jew kuntratt approvat minn Qorti.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħha l-konvenuta turi l-preokkupazzjoni tagħha illi jekk it-talba attrici tintlaqa' u jigi ppronunzjat id-divorzju ta' bejn il-partijiet ser tigi pregudikata peress li wara ma tkunx tista' titlob hlas ta' manteniment. Il-konvenuta issostni (para 13) illi "hija ma kenitx kisbet id-dritt illi titlob u tircievi l-manteniment minghand ir-rikorrent zewgha izda biss irrizervat id-dritt illi titlob il-hlas ta' manteniment futur".

Il-Qorti regghat ezaminat klawsola 3 tal-kuntratt ta' separazzjoni u ma taqbilx mal-interpretazzjoni mogħtija mill-konvenuta stante li fuq il-kuntratt l-attur irrikonoxxa id-dritt tal-konvenuta li titlob u tircievi manteniment f'rata verjuri una volta jsib jahdem. Sakemm ma jahdimx, u hekk tirrizulta li hi s-sitwazzjoni illum, id-dritt tagħha huwa li tippercepixxi l-pensjoni kontributorja tal-attur salv li s-sitwazzjoni tigi riveduta minn din il-Qorti diversament preseduta fil-kawza istitwita mill-attur għar-riduzzjoni tal-manteniment.

F'dan l-istadju il-Qorti hija marbuta li toqghod mat-termini tal-kuntratt tas-separazzjoni li jistipula bl-aktar mod car x'għandha tircievi l-konvenuta u x'għandu jircievi l-attur mill-beneficċji soċjali pagabbli lill-attur. Id-divorzju ma hux ser jagħmilha aktar diffiċli lill-attrici li tircievi dak li tista' tircievi illum qabel id-divorzju.

Għalaqstant il-Qorti tqis illi l-provi imressqa jissodisfaw dak rikjest bl-Artikolu 66B tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta għall-ksib tad-divorzju;

Għal dawn il-motivi, filwaqt li qed tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuta

Kopja Informali ta' Sentenza

1) Tilqa' t-talbiet tal-attur u tippronunzja l-hall taz-zwieg civili ta' bejn il-partijiet celebrat fit-18 ta' Gunju 1979;

2) Tordna lir-Registratur tal-Qrati sabiex fi zmien xahar javza lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bid-divorzju tal-partijiet biex dan jigi registrat fir-Registru Pubbliku ai termini tal-Artikolu 66A tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta,

Spejjez bla taxxa.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----